

סודי
בהול-למכותב בלבד

30.9.94
כח' בתשרי תשנ"ה

2/10

שר החוץ

שלום רב,

1. להלן עיקרי דברים מן הפגישה עם המלך חוסיין בעקבה אמש (29.9). הפגישה כונסה במטרה לעמוד על הנושאים שעל הפרק במו"מ הביילטרלי לשלום, וזאת בהתאם למוסכם באשר לפגישות כאלה בהצהרת וושינגטון. לפגישה קדמו מגעים ביילטרליים בימים האחרונים כדי לנסות לקדם את המו"מ ולצמצם את הפערים בדרך לחוזה השלום. בפגישה השתתפו מצד ירדן נסיך הכתר חסן, רה"מ מג'אלי, זיד בן-שאכר שר האוצר ויועצים נוספים.

2. הנושאים העיקריים שעל הפרק הם:

א. הגבול

ב. המים

ג. נושאי בטחון

ד. נושאים נוספים שמבקשים הירדנים להעלות במסגרת חוזה שלום, כמו נושאי הפליטים.

3. ההתרשמות הכללית היא של התקדמות חיובית במו"מ, אך עדיין נותרו פערים בנושאים האמורים, ועליהם סוכם כי ייעשה מאמץ לגישור.

א. הגבול. חילוקי הדעות הם במספר מישורים, אף כי חלה כבר התקדמות. במישור הבסיסי, הירדנים עומדים על קו שביתת הנשק של רודוס כקו הגבול הבינלאומי (הגם שקו שביתת הנשק הוגדר במפורש כלא-גבול). הקו שבטיעון הישראלי מבוסס על נתונים ומפות, כולל של הלגיון הערבי עצמו, והוא מזרחי יותר. במישור המעשי, לישראל יש אינטרס, שירדן מבינה, לשמר את העיבודים החקלאיים ואת המים והערבה בצורה הסבירה ביותר. כמו כן לשמר את זכויות ישראל באיזור האי שליד אשדות יעקב (נהריים), גם אם יהיה בריבונות ירדנית. הנושאים לא סוכמו וטעונים מאמץ נוסף. זו הבעיה הקשה ביותר, שכמובן תוצאתה צריכה להיות הסכמה על גבול השלום בין ישראל לירדן, חרף נקודות המבט השונות.

ב. המים. התביעה הירדנית היא למים בכמות שבין 100 ל- 200

מלמ"ק ממי הירדן והירמוך. לישראל יכולת להתקרב בחשבון כולל (תוך תמורות מסויימות בערבה) לגבול התחתון של ה-100, אך דבר זה אמור לכלול גם שני סכרים על הירמוך ועל הירדן שעלותם 30-35 מ' דולאר כל אחד כדי ללכוד מים שאינם נלכדים כיום והעשויים לספק יחד כ- 50 מלמ"ק (מחצית הכמות). כדאי שבמסגרת שיחותיך עם הנסיך תתייחס לאפשרויות להשיג מימון לסכרים כאלה.

ג. הבטחון. שני הנושאים המרכזיים שעל הפרק, שיש להם היבט מהותי והיבט ניסוחי, הם אי היות ירדן פלטפורמה לקואליציות העלולות לסכן אותנו (ראה לקחי מלחמת המפרץ) ונושא המלחמה בטרור.

ד. בנושאי חוזה השלום בולט ענין הפליטים שהירדנים מעלים אותו. כנגד קביעת ישראל שהנושא, ככל שהמדובר בעקורים, יידון בפורום המרובע עם המצרים והפלסטינאים, וככל שהמדובר בפליטים יידון במו"מ על הסדר הקבע, טענת ירדן היא שאין היא חלק מהמו"מ על הסדר הקבע, וגם היכן חלקה בהשקעותיה לאורך כל השנים בנושא. כמובן בניירותיהם הזכירו את זכות השיבה ועוד. נאמר כי לא ניכנס לניסוחים שיהיו בעייתיים פנימית מבחינתנו וגם בהקשר המו"מ עם הפלסטינאים, אך אנו מוכנים לתת יד בניסוח וגם במאמץ מול האמריקנים להכיר בבעיותיהם של הירדנים, גם בהקשר המדינות התורמות. המלך, הנסיך ומג'אלי שיקפו דאגות במישור הכלכלי בנושאים אלה.

ה. המלך תודרך כללית בנושא המו"מ עם הפלסטינאים ועם סוריה.

ו. נקבע כי יימשך המאמץ לגישור על הפערים, כולל הניסוחים הרלבנטיים, עם שובו של הנסיך.

ז. הנסיך מעונין לשוחח איתך בין השאר בנושאי ועידת קזבלנקה והמשכה בעמאן.

ב ב ר כ ה,

יצחק רבין
ראש הממשלה ושר הבטחון